

Niðurstöður samráðs

Drög að frumvarpi um ráðstöfun eignarhlutar í Íslandsbanka hf.

Allmargar umsagnir bárust um frumvarpsdrögin. Ábendingar og tillögur varðandi framkvæmd sölufrelsisins gáfu sumar tilefni til breytinga á frumvarpsdrögunum, en að einhverjum þeirra verður hugað í framkvæmd.

Umsagnir sem ekki varða framkvæmd kalla á áréttingu nokkurra atriða. Mikilvægt er að Alþingi axli ábyrgð á fjármögnun ríkisins og í því sé horft til stefnu í ríkisfjármálum. Að því er varðar arðsemi eignarhalds á bankanum þá vegur minni skuldabyrði ríkissjóðs þyngra en einnig tekur markaðsverð eignarhlutarins mið af væntum arðgreiðslum. Enn fremur þykir dreift eignarhald, bæði á tilteknu fjármálafyrirtæki og þvert á fjármálamarkaði, vera betur til þess fallið að auka samkeppni, heldur en meiri hluta eignarhald af hálfu ríkissjóðs á bönkum landsins. Áhyggjum af skorti á trausti er mætt með skýrum ákvæðum um framkvæmd, gagnsæiskröfum og skyldu til að óháð athugun fari fram eftir sölu.

Varðandi hættur tengdar bankarekstri má ekki horfa fram hjá breytingum sem orðið hafa á lögum og eftirliti með fjármálakerfinu undanfarin ár, sem styrkt hafa það gegn áföllum og minnkað líkur á kostnaði fyrir almenning af völdum slíkra áfalla. Í einfölduðu máli má segja að í dag beri ríkið minni almenna áhættu af rekstri bankastofnana en áður fyrr. Á hinn bóginn er ekki unnt að útiloka að áföll dynji yfir sem krefjist aðkomu hins opinbera og í slíkum tilfellum er óæskilegt að ríkið sé bæði í eigendahlutverki og í hlutverki þess sem kemur til aðstoðar. Sú staða getur þannig komið upp að ríkið tapaði fjármunum á báðum vígstöðvum.

Eftirfarandi er afstaða til hvers og eins sjónarmiðs sem barst í samráðsferlinu.

- Andstaða við sölu á eignarhluta án beins samþykkis almennings.** Gagnvart kröfum um könnun á vilja almennings standa sjónarmið um að Alþingi sé best til þess bært að taka ábyrgð á ákvörðunum um fjármögnun á rekstri ríkisins, samkvæmt fyrirliggjandi stefnu í ríkisfjármálum. Með fulltrúalýðræði er komið til móts við þá staðreynd að stór hluti almennings á þess að jafnaði ekki kost að kynna sér sérhæfð mál til hlítar og á að geta treyst á kjörna fulltrúa sína í þeim efnum. Í samræmi við lagakröfur er með frumvarpinu óskað heimildar Alþingis til ráðstöfunar eignarhlutarins.
- Áhyggjur sem tengjast missi af arðsemi.** Um slík sjónarmið er fjallað í skjalinu „mat á áhrifum“ sem fylgdi frumvarpsdrögunum. Sala á eignarhlut í Íslandsbanka gerir það að verkum að ríkissjóður fær minni hlutdeild í arðgreiðslum bankans, að því marki sem um slíkar greiðslur verður að ræða, en gert er ráð fyrir þeim áhrifum í fjármálaáætlun. Þyngra vegur að draga úr skuldum og skuldabyrði ríkissjóðs, ekki síst í núverandi vaxtaumhverfi. Rétt er að benda einnig á að markaðsverð eignarhlutarins endurspeglar væntingar um arðsemi, þ.e. bæði hagnaðarhorfur og áhættuþætti. Þessu til viðbótar getur dreift eignarhald stuðlað að virkari samkeppni og skapað færi á að lækka fjármögnunarkostnað viðskiptavina. Það er almenn stefna ríkisins að draga úr eignarhaldi í fyrirtækjum á samkeppnismarkaði og einskorða aðkomu að fyrirtækjarekstri að meginstefnu við starfsemi þar sem um markaðsbrest er að ræða.
- Tillögur um aðrar leiðir til fjármögnunar.** Tillögur um að ríkið taki lán hjá bönkum í ríkiseigu eða hækki skatta, til að halda eignarhlut sínum, þykja síður raunhæfar en það

upplegg sem frumvarpsdrögin hafa að geyma og ekki jafn vel til þess fallnar að ná markmiðum sem lýst er í greinargerð frumvarpsins.

4. **Þátttaka í endurkaupaáætlun Íslandsbanka.** Í umsögn sem barst frá Bankasýslu ríkisins er bent á heimild í samþykktum Íslandsbanka fyrir bankann til að kaupa, á grundvelli 55. gr. laga um hlutafélög nr. 2/1995, allt að 10% af hlutafé hans. Þá heimild megi samkvæmt samþykktum nýta til að setja upp formlega endurkaupaáætlun eða til að gera hluthöfum almennt tilboð um kaup bankans á eigin bréfum, að því tilskildu að jafnræðis hluthafa sé gætt við boð um þátttöku í slíkum viðskiptum. Bent er á að framangreint feli ekki í sér söluferli á vegum ríkisins, heldur tilboð bankans til hluthafa sinna.

Bent er á að frumvarpsdrögin gefi ekki kost á þátttöku í slíkum endurkaupum. Jafnframt að ef slík endurkaup fara fram og ríkið tekur ekki þátt, þá hækki eignarhlutur ríkisins í bankanum sem hlutfall af öllum útistandandi hlutum, þvert á yfirlýst markmið um að minnka hlutdeild ríkisins í fjármálafyrirtækjum. Um sé að ræða fljótlegt, ódyrt og tiltölulega einfalt ferli. Um geti verið að ræða skynsamlega viðbót við þau almennu markaðssettu útboð sem fyrirhuguð eru í frumvarpsdrögunum, enda sé eignarhlutur ríkisins það stór að erfitt kunni að reynast að selja hann allan í almennum útboðum.

Því er til að svara að augljósir kostir væru fólgnir í því að gera ráð fyrir þátttöku ríkisins í endurkaupum Íslandsbanka í frumvarpinu. Unnt væri að horfa til þess að slík heimild ráðherra yrði bundin við tiltekið hlutfall af heildarhlutafé í bankanum. Jafnframt að heimildin yrði bundin skilyrði varðandi verð og varðandi jafnræði hluthafa. Ráðstöfun eignarhluta á grundvelli þannig heimildar yrði einföld, fljótleg og mjög líklega hagkvæm. Ráðuneytið telur engu að síður að slík heimild væri á þessum tímapunkti síður til þess fallin að styrkja tiltrú almennings á meðferð og ráðstöfun eignarhluta ríkisins í fjármálafyrirtækjum.

5. **Efling samkeppni og lækkun skuldahlutfalls.** Í sumum umsögnum var tekið undir sjónarmið frumvarpsdraganna um að ráðstöfun sú sem drögin gera ráð fyrir væri til þess fallin að efla samkeppni á fjármálamarkaði. Jafnframt væru markmið um að draga úr fjárhagslegri áhættu ríkissjóðs og lækkun skuldahlutfalls ríkissjóðs eftirsóknarverð.

Í umsögn Samtaka atvinnulífsins segir eftirfarandi um arðsemi og samhengi á milli hennar og verðmætis eignarhlutar ríkisins: „Samtökin telja rétt að áréttu að ávöxtun í fortíð gefur takmarkaða vísbendingu um árangur í framtíð. Þannig veita arðgreiðslur í fortíð takmarkaða vísbendingu um framtíðar arðgreiðslumöguleika Íslandsbanka auk þess sem því virði sem fæst úr rekstri bankans í framtíð er ekki fórnað við sölu á eignarhlutum heldur er væntur afrakstur úr framtíðarrekkstri, þ.e.a.s. líkleg framtíðar arðgreiðslugeta, grunnurinn að verðlagningu eignarhlutarins.“

6. **Skortur á trausti.** Áhyggjur af því að erfitt geti reynst að framkvæma sölu á eignarhlut ríkisins á gegnsæjan hátt svo að jafnræðis sé gætt eru skiljanlegar. Þá er vel til fundið að áréttu mikilvægi þess að almennur stuðningur sé við framkvæmd útboðs ríkiseigna og að almenningur hafi skilning á því hvers vegna farið sé í slíka vegferð.

Komið er til móts við sjónarmið af framangreindu tagi með því að annars vegar binda heimildir ráðherra við tiltekna söluaðferðir og hins vegar gera skýrar og ófrávíkjanlegar kröfur um gagnsæi í aðdraganda og kjölfar sölu og skylda enn fremur ráðherra til að láta fara fram óháða athugun að sölu lokinni.

Engar raunhæfar ábendingar komu fram í umsagnarferlinu um hvernig unnt væri að standa að ráðstöfun eignarhlutarins þannig að betur væri hlúð að trausti almennings.

7. **Skerðingarreglur, áskriftarvefur o.fl.** Í umsögn Arion banka hf. voru lagðar fram ítarlega rökstuddar tillögur varðandi nokkra þætti ferlisins sem frumvarpsdrögin gera ráð fyrir. Ástæða er til að reifa og bregðast við hverri þeirra:

- *Samræmingarhlutverk.* Fundið er að því að ekki virðist ráðgert að notast við ráðgjafa við mat á markaðsaðstæðum með tilliti til þess hvenær skuli ráðist í útboð. Þessi ábending er á misskilningi byggð en er að vissu marki skiljanleg. Framkvæmd útboðs verður háð aðkomu sérfróðra ráðgjafa þótt slík ráðgjöf sé ekki útlistuð að fullu í frumvarpsdrögunum sem kynnt voru í samráðsgátt. Tekið verður tillit til þessarar ábendingar í frumvarpinu.

Einnig bendir bankinn á skort á svigrúmi fyrir ráðherra til að ákveða hvernig hlutfallsleg skipting stærðar milli tilboðsbóka skuli vera, byggt á markaðsaðstæðum. Því er til að svara að samkvæmt frumvarpinu verður heildarmagn ákvarðað og að því búnu fer útboð fram. Í frumvarpsdrögum segir að sala samkvæmt tilboðsbók A skuli hafa forgang við úthlutun. Í því felst að eignarhlutir sem ekki ganga út í tilboðsbók A verða í boði fyrir tilboðsbók B. Upp að vissu marki verður unnt að áætla hámarksstærð tilboðsbókar A og ákvarða heildarframboð út frá markaðsaðstæðum og þannig leggja mat á hlutfallslega skiptingu milli bókana tveggja.

Enn fremur bendir bankinn á að ekki virðist gert ráð fyrir að utanaðkomandi aðili takist á hendur hlutverk umsjónaraðila útboðsins, þ.e. annast ráðgjöf og samræmingarhlutverk milli allra söluaðila. Þess í stað virðist einungis ráðgert að ráðinn verði sérstakur umsjónaraðili tilboðsbóka. Þetta fari gegn viðteknum venjum á fjármálamarkaði. Um þessi sjónarmið vísast til þess sem að framan greinir, þ.e. gert er ráð fyrir að ráðuneytið njóti fjármálaráðgjafar umfram það sem kveðið er á um í frumvarpsdrögunum sem birt voru. Í þágu fyrirsjáanleika hefur verið bætt við drögin sérstakri heimild til að fela einum aðila eða fleirum að annast skipulagningu og yfirumsjón útboðsins

- *Hvernig skerðingarreglum verði framfylgt.* Bent er á að ekki sé tilgreint hvernig úthlutun fari fram í tilfelli umframeftirspurnar, eða hvernig forgangs- eða skerðingarreglur skuli ákveðnar eða þeim framfylgt. Einungis að skerðingar skuli vera línulegar. Ráðuneytið skilur hvað átt er við en bendir á að í frumvarpinu er ætlunin að útlista grunnþætti í skerðingarreglum. Taka má undir að nánari framkvæmd skerðingar þurfi að liggja fyrir áður en útboð fer fram og það er að vissu marki unnt án þess að lögfesta slík atriði. Komið er til móts við ábendinguna með því að hugtakinu *línuleg* er skipt út fyrir *hlutfallsleg*. Jafnframt hefur verið bætt við, varðandi tilboðsbók B: „Reynist nauðsynlegt að skerða lægstu samþykktu tilboð skal það gert hlutfallslega.“ Að öðru leyti má ganga út frá því að hefðbundnum aðferðum verði beitt og að útistandandi atriði varðandi framkvæmdina liggi fyrir eins og kostur er í aðdraganda útboðs.
- *Fjöldi söluaðila.* Gagnrýnd er opin heimild fyrir aðila til að fara með söluumboð, sem þýði að söluaðilar gætu skipt tugum. Um sé að ræða nýmæli á íslenskum markaði. Segir að þessi áskriftar- og uppgjörsmáti feli í sér að fjármálafyrirtækin í raun axli ábyrgð á efndum viðskiptavina sinna á greiðslu kaupverðs, sem

kallað er „mjúk“ sölutrygging. Það sem sé nýtt í nálgun frumvarpsdraganna sé að í raun öllum fjármálafyrirtækjum er boðið að selja fyrir hönd ríkisins en ekki einungis umsjónaraðilar og tiltekinn hópur söluaðila. Ekki sé skilgreint hvenær umsókn skuli skilað, með tilheyrandi óvissu um það hvernig aðkomu söluaðila verði háttáð og hvaða tími gefist til að samræma vinnu þeirra. Hefðbundið sé í almennum útboðum að ráðinn sé umsjónaraðili sem annast alla yfirumsjón og sinnir nauðsynlegu samræmingarhlutverki. Hann hafi þannig með höndum verkstjórn og samskipti við útgefanda í tengslum við ritun lýsingar og leiki lykilhlutverk varðandi ritun hennar, þar sem tilhögun sölu, m.a. hvað snertir stærð útboðs, tilhögun og stærðir tilboðs og skerðingar, sem og alla ráðgjöf við seljanda er þessu tengist, er ákveðin og henni lýst. Umsjónaraðilar annist síðan í kjölfarið sjálfir markaðssetningu útboðsins til fjárfesta með aðstoð söluaðila.

Brugðist hefur verið við þessari ábendingu með því að áréttta í viðkomandi grein að aðilar kunni að vera fengnir til að stýra söluframkvæmdinni. Þá verður krafist af söluaðilum að þeir skili umsóknum tímanlega til að þeir megi átta sig á framkvæmd útboðsins. Orðalag viðkomandi ákvæðis hefur verið uppfært til að endurspeglar framangreint. Rétt er að undirstrika að sú framkvæmd sem frumvarpið kveður á um girðir ekki fyrir frekari ráðgjöf við seljanda.

- *Möguleg orðsporsáhætta.* Í umsögninni segir að ráðgerð framkvæmd sé „til þess fallin að vera óskipuleg þar sem margir og ólíkir söluaðilar munu bítast um söluna og herja á sömu hópa fjárfesta án þess að lúta stjórn eins umsjónaraðila sem ber verkstjórnarábyrgð á framkvæmdinni gagnvart seljanda.“ Jafnframt segir í umsögninni að sú hætta skapist að skipuleg markaðssetning útboðsins fari forgörðum og fylgni við reglur verðbréfamarkaðar líði fyrir vikið. Ráðuneytið telur ekki ástæðu til að ætla að markaðssetning útboðsins líði fyrir fjölda söluaðila. Það sé ekki ókostur að bitist verði um hópa fjárfesta og því ekki brýnt að koma stífu skipulagi á samkeppnina. Þá ætti ekki að vera nauðsynlegt að fækka söluaðilum í því skyni að auka fylgni við lög. Að því sögðu þá hefur verið bætt við frumvarpsdrögin heimild til að fela einum aðila eða fleirum að annast skipulagningu og yfirumsjón útboðsins.

Bankinn segir framkvæmdina sem ráðgerð er í frumvarpinu kunna að fæla fjármálafyrirtæki, innlend sem erlend, frá söluferlinu vegna þeirrar orðsporsáhættu sem óskipuleg framkvæmd kann að valda. Ráðuneytið mun kappkosta við að framkvæmdin af þess hálfu verði skipuleg, þótt það feli ekki í sér að koma skipulagi á samkeppni milli söluaðila.

- *Áskriftarvefur.* Arion banki telur að farsælast sé fyrir framkvæmd útboðsins að sú regla verði sett að einungis einn aðili haldi utan um áskriftarvef. Öllum fjárfestum sem hyggjast taka þátt í útboðinu ber þá að skila áskriftum sínum í gegnum þann vef, fremur en að hver og einn söluaðili haldi sjálfstæða áskriftarbók. Þetta bæti yfirsýn yfir eftirspurn og tryggi að betra eftirlit með hugsanlegri notkun innherjaupplýsinga.

Því er til að svara að innan hlutverks aðila sem ráðherra ber eða er heimilt að semja við samkvæmt frumvarpsdrögunum, kann að falla utanumhald um áskriftarvef eins og kallað er eftir í umsögninni. Unnt er að huga að

framkvæmdaratriðum af þessum toga án þess að þau séu fastsett í lagaákvæðum.

- *Söluþóknun.* Því eru gerðir skórnir að þóknarir sem frumvarpsdrögin gefa til kynna séu undir Evrópsku meðaltali. Það, ásamt fjöldi söluaðila, kunni að leita til þess að fjármálafyrirtækis sem mesta reynslu hafa af framkvæmd útboða sjái sér ekki í hag í því að taka þátt í útboðsferlinu. Bankinn bendir til samanburðar á meðaltöl sem liggja fyrir hjá Netherlands Financial Investment („NLFÍ“), Um þetta er það að segja að meðaltöl NLFÍ eru vegna fyrstu sölu við skráningu, en hér er um sölu á þegar skráðum bréfum að ræða. Þá er gert ráð fyrir að ráðherra geti falið aðila, einum eða fleiri, til að sjá um yfirumsjón með útboðinu og yrði þá samið um það sérstaklega.
- *Einstaklingar sem fjárfesta í nafni einkahlutafélaga.* Bent er á að einstaklingar, sem stunda fjárfestingar í gegnum einkahlutafélög, falli á milli skips og bryggju við skráningu áskrifta ef þeir ná ekki upp í lágmarksboði fyrir fyrirtæki, þ.e. 20 m.kr. Ráðuneytið telur þessa ábendingu að vissu leyti rétta. Á móti kemur að erfitt getur verið að fylgjast með því hvort slíkir einstaklingar fjárfesti í eigin nafni fyrir 20 m.kr. hámarkið og einnig í gegnum félag eða félag. Það óhagræði sem viðkomandi einstaklingar munu hafa af því að fjárfesta í eigin nafni í útboðinu þykir ekki réttlæta breytingu á fyrirkomulaginu.
- *Birting upplýsinga um bjóðendur.*
  - a) Bent er á að birting upplýsinga um þátttöku verði hugsanlega til þess að draga úr áhuga almennings. Sú ábending er hárrétt og er um að ræða frávík frá því sem almennt er viðhaft á fjármálamarkaði. Mögulegt er að þessi fyrirætlan muni verða til þess að verð eignarhlutarins verði lægra en ella og er það sá fórnarkostnaður sem viðbótarskilyrði um gagnsæi getur haft í för með sér. Ef aukin áhersla væri á meginregluna um hagkvæmni þá kæmi þetta skilyrði mun síður til greina.
  - b) Kallað er eftir því, m.t.t. þess gagnsæis sem gert er ráð fyrir í drögunum, að skýrlega sé mælt fyrir um það að sú skylda til upplýsingagjafar sem um ræðir feli í sér sérreglu (*lex specialis*) gagnvart sérstakri þagnarskyldu (bankaleynd). Þetta sé mikilvægt með vísan til þess að hver og einn söluaðili þarf að halda áskriftarbók fyrir eigin viðskiptavini og leggja fram tilboð í eigin nafni til seljanda. Þessi tillaga er vel til fundin og rétt þykir að viðkomandi ákvæði verði uppfært sem hér segir:

Að loknu markaðssettu útboði skal ráðherra, [án tillits til þagnarskyldu samkvæmt 58. gr. laga um fjármálafyrirtæki nr. 151/2002](#), birta opinberlega sundurliðaðar upplýsingar um hver og ein viðskipti með eignarhluti, þ.m.t. kennitölur og nöfn [endanlegra](#) kaupenda.

8. **Sjónarmið um einkaeign og ríkiseign banka.** Að því er varðar ábendingar sem fram komu í nokkrum umsögnum um neikvæð áhrif banka í einkaeigu á íslenskt

efnahagskerfi í sögulegu samhengi þykir rétt að benda á eftirfarandi samantekt í mati á áhrifum frumvarpsdraganna:¹

Lagaumgjörð og eftirlit með fjármálakerfinu hefur tekið miklum breytingum til batnaðar undanfarin 15 ár. Breytingarnar fela í sér að áhætta af rekstri fjármálafyrirtækja er í auknum mæli borin af eigendum fyrirtækjanna. Þannig er dregið úr líkum á því að áföll í rekstri þeirra leiði beinlínis til kostnaðar fyrir ríkissjóð og þar með almenning. Raungerist slík áföll engu að síður, sem krefjast aðkomu ríkissjóðs, er forsenda fyrir viðnámsþrótti ríkisfjármála, og þar með hagkerfisins í heild, að ríkissjóður sé ekki eignandi eignanna sem verða fyrir skakkaföllum.

Fram komnar ábendingar um að einkaeign banka sé ekki til þess fallin að auka samkeppni og stuðla að bættum hag neytenda er svipuðu marki brennd og þær sem verða mögulegar hættur tengdar eignarhaldi einkaaðila. Á Íslandi er til staðar eftirlitsaðili sem gripið getur til ráðstafana sem nauðsynlegar þykja til að efla samkeppni. Þá er almennt ekki litið svo á að opinbert eignarhald á fyrirtækjum á samkeppnismarkaði sé sérstaklega til þess fallið að bæta hag neytenda, auka samkeppni eða minnka einsleitni. Tilgangur opinbers eignarhalds á slíkum fyrirtækjum er að jafnaði til kominn af öðrum ástæðum eða byggður á annars konar markmiðum.

Öndvert sjónarmið kom einnig fram í samráðinu, þ.e. að í þeirri vinnu sem framundan er við að undirbúa nýtt heildstætt fyrirkomulag varðandi eignarhald ríkisins á félögum þá væri rétt að hafa að leiðarljósi að draga áfram úr eignarhaldi ríkisins í fjármálafyrirtækjum. Einnig var bent á þá skoðun að hvatar opinberra aðila til verðmætasköpunar væru ekki þeir sömu og einkaaðila og að það gæti leitt til óhagfelldrar útkomu. Það er jákvætt að ýmis konar sjónarmið skili sér í samráðið. Ekki er þó sérstök þörf á að taka afstöðu til almennra sjónarmiða um kosti og galla opinbers eignarhalds á fyrirtækjum, vegna frumvarpsdraganna.

9. **Hagsmunaárekstur.** Bent er á að eitt af grunnhlutverkum stjórnvalda er að setja atvinnurekstri leikreglur sem farið er eftir og þegar hið opinbera sitji beggja megin borðs sé hætta á að því hlutverki sé verr sinnt. Tekið hefur verið á þessari hættu af hálfu hins opinbera en að því sögðu má taka undir að hún er ein af ástæðum þess að æskilegt getur verið að losa um eignarhlutinn.
10. **Gegnsæi söluaðferðar og efling hlutabréfamarkaðar.** Ábending barst um að almenn útboð sem hafa að geyma lágan þátttökuþröskuld, á borð við það sem boðað er í frumvarpsdrögunum, séu gagnsæ aðferð við sölu. Jafnframt að slíkar aðferðir séu til þess fallnar að tryggja jafnan aðgang fjárfesta, stórra sem smárra. Útboð hlutabréfa undanfarin ár hafi enda aukið þátttöku almennings á hlutabréfamarkaði og þannig hafi eigendum skráðra hlutabréfa fjölgað úr um 8 þúsund árið 2019 í ríflega 30 þúsund manns árið 2023. Sú framkvæmd sem lögð er til í drögunum geti eft hlutabréfamarkað landsins enn frekar.
11. **Hvort stuðlað verði að dreifðu eignarhaldi með sölunni.** Ekki komu fram ábendingar um aðrar raunhæfari leiðir til að stuðla að dreifðu eignarhaldi og því er erfitt að byggja á gagnrýni á þá leið sem fyrirhuguð er.

---

¹ Unnt er að nálgast ítarlegri upplýsingar um breytt laga- og rekstrarumhverfi fjármálafyrirtækja í [skýrslu forsætisráðherra](#) frá nóvember 2020, um ábendingar sem varða stjórnsýsluna í rannsóknarskýrslum Alþingis um orsakir falls íslensku bankanna 2008, orsakir erfiðleika og falls sparisjóðanna og Íbúðalánasjóð og viðbrögð við þeim.

12. **Umbreyting bankans s.s. í sparisjóð eða samvinnubanka.** Hugmyndum um samfélagsbanka er unnt að hrinda í framkvæmd óháð fyrirbyggjandi frumvarpsdrögum. Ekki standa haldbær rök til þess að Íslenska ríkið noti eignarhlut sinn í Íslandsbanka til þess að reyna að breyta rekstrarformi hans. Þá eru slíkir aðilar gjarnan í eigu almennings frekar en ríkisins.

Það er ekki fyrir fjármála- og efnahagsráðuneytið að ákveða fyrir hönd allra hluthafa Íslandsbanka, sem í dag telja tugi þúsunda, hvort honum skuli breytt í sparisjóð, óhagnaðardrífinn banka eða aðrar róttækar breytingar gerðar á honum. Benda má þó á að eftirfarandi rök kunna að standa í vegi þess að hluthafar myndu fallast á umbreytingu hans yfir í samfélagsbanka:

- Þjónustuframboð slíkra banka er gjarnan takmarkaðra og þeir geta átt erfiðara með að bjóða upp á sérhæfða þjónustu,
- Þjónusta samfélagsbanka er gjarnan takmörkuð við viðkomandi land og geta slíkra fyrirtækja til að þjónusta viðskiptavini sem þurfa alþjóðlega fjármálaþjónustu er því gjarnan skert.
- Ljóst má telja að margir hluthafar, bæði einstaklingar og lögaðilar, hafi fjárfest í bankanum í von um viðunandi arð af fjárfestingunni.

Niðurlag

Samkvæmt framansögðu gáfu athugasemdir sem bárust ekki ástæðu til að víkja efnislega frá fyrirætlunum í frumvarpsdrögum en gerðar voru bæði viðbætur og leiðréttingar til að bregðast við ábendingum varðandi framkvæmdaratriði.